

ธรรมานาคาส์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

“พระอรุเวลกัสสปเถระ”

สถานะเดิม

พระอรุเวลกัสสปะ ชื่อเดิมว่า กัสสปะ บิดามารดาไม่ปรากฏชื่อ เกิดในวรรณะพราหมณ์ที่เมืองพาราณสี แคว้นกาสิ ตระกูลกัสสปโคตร ศึกษาจบไตรเพทตามลัทธิพราหมณ์ ท่านมีน้องชายสองคนชื่อ กัสสปะ เหมือนกัน ต่อมาทั้ง ๓ ท่านพิจารณาเห็นว่าความรู้ที่มีอยู่นั้นไม่มีสาระแก่นสาร มีแต่เพียงประโยชน์ในปัจจุบันเท่านั้น จึงได้ชักชวนกันออกบวชเป็นฤๅษี บำเพ็ญพรตด้วยการบูชาไฟ พี่ชายคนโตตั้งอาศรมอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำคงคา ตำบลอรุเวลาเสนานิคม จึงได้นามว่า อรุเวลกัสสปะ มีบริวาร ๕๐๐ คน น้องชายคนกลางตั้งอาศรมอยู่ที่ทางโค้งแม่น้ำคงคา จึงได้นามว่า นทีกัสสปะ มีบริวาร ๓๐๐ คน น้องชายคนเล็กตั้งอาศรมอยู่ที่ตำบลยาสีสะ จึงได้นามว่า คยากัสสปะ มีบริวาร ๒๐๐ คน

มูลแห่งการออกบวช

เมื่อพระพุทธองค์ทรงส่งพระสาวก ๖๐ องค์ไปประกาศพระศาสนายังแคว้นต่าง ๆ พระองค์เสด็จไปที่แคว้นมคธ เมื่อโปรดอุรุเวลกัสสปะ ระหว่างทางทรงเทศนาโปรดภิกษุศรัณกุมาร ๓๐ คน ทรงประทานการบวชแบบเอหิภิกขุอุปสัมปทาให้แล้ว ส่งไปประกาศพระศาสนา ต่อจากนั้นเสด็จไปตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ทรงแสดงปาฏิหาริย์ต่าง ๆ จนอุรุเวลกัสสปะละทิฏฐิมานะกลับมาเลื่อมใส เห็นว่าลัทธิของตนเองไม่มีแก่นสารอะไร จึงทูลขอบวช อุรุเวลกัสสปะพร้อมทั้งบริวารพากันลอยบิณฑบาตและเครื่องบูชาไฟลอยไปในแม่น้ำ พระองค์ทรงประทานการบวชให้แบบเอหิภิกขุอุปสัมปทา ด้วยพระดำรัสว่า “เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด ธรรมอันเรากล่าวดีแล้ว พวกเธอจงประพฤติพรหมจรรย์ เพื่อทำที่สุดแห่งทุกข์โดยชอบเถิด”

บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์

น้องชาย ๒ คนพร้อมทั้งบริวาร เมื่อเห็นบริวารของพี่ชายลอยมาตามแม่น้ำ ได้เดินทางไปที่สำนักของพี่ชาย ขอบวชในสำนักของพระพุทธองค์ ทรงประทานการบวชให้ด้วยวิธีเอหิภิกขุอุปสัมปทา เมื่อบุญบารมีของพระภิกษุ ๑,๐๐๓ รูปนั้นแก่กล้าแล้ว ทรงเสด็จไปที่ตำบลคยาสิละ พร้อมด้วยภิกษุทั้งหมด ทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตร สูตรว่าด้วยอายตนะภายในและภายนอกเป็นของร้อน มีเนื้อความโดยย่อว่า “ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจเป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะไฟคือราคะ ไฟคือโทสะ ไฟคือโมหะ ร้อนเพราะความเกิด ความแก่ ความตาย ร้อนเพราะความเศร้าโศก ความคร่ำครวญ ความทุกข์ ความโทมนัสและความคับแค้นใจ” เมื่อจบพระธรรมเทศนา ภิกษุ ๑,๐๐๓ รูป ได้บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์

งานประกาศพระศาสนา

พระอุรุเวลกัสสปะ เป็นกำลังสำคัญในการประกาศพระศาสนาในแคว้นมคธ พระพุทธองค์ทรงพาภิกษุ ๑,๐๐๓ รูป เสด็จไปเมืองราชคฤห์ ประทับอยู่ที่สวนตาลหนุ่ม ชื่อว่า ลัฏฐิวัน พระเจ้าพิมพิสาร พระเจ้าแผ่นดินแคว้นมคธทรงทราบข่าว พร้อมด้วยบริวารเสด็จไปเข้าเฝ้า ทรงทอดพระเนตรเห็นบริวารของพระเจ้าพิมพิสารมีกิริยาอาการไม่เลื่อมใส จึงตรัสให้พระอุรุเวลกัสสปะประกาศให้คนเหล่านั้นทราบว่า ลัทธิของตนไม่มีแก่นสาร จนคนเหล่านั้นหมดความสงสัย เพราะว่าคนเหล่านั้นเป็นลูกศิษย์ของฤๅษีอุรุเวลกัสสปะมาก่อน ทรงแสดงอนุပ္พุพิกถาและอริยสัจ ๔ เวลาจบพระธรรมเทศนา พระเจ้าพิมพิสารพร้อมทั้งบริวาร ๑๑ นहुต ได้ดวงตาเห็นธรรมคือบรรลุนิพพานเป็นพระโสดาบัน อีก ๑ นहुต ตั้งอยู่ในไตรสรณคมน์ (๑ นहुต = ๑๐,๐๐๐ คน) และพระเจ้าพิมพิสารได้ถวายสวนไผ่ให้เป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนา ชื่อว่า “วัดเวฬุวัน”

ตำแหน่งเอตทัคคะ

พระอรุเวลกัสสปะท่านได้สั่งสอนประชาชนเป็นจำนวนมากมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และเป็นพระที่มีบริวารมาก ได้รับยกย่องจากพระพุทธองค์ว่า “เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้มีบริวารมาก”

นิพพาน

พระอรุเวลกัสสปะได้ประพาศิตนช่วยพระพุทธองค์เผยแผ่พระพุทธศาสนา สงเคราะห์พระภิกษุสงฆ์ และประชาชนด้วยพระธรรมมาตลอดอายุขัย ครั้นดำรงอายุสังขารพอสมควรแก่สภาพแล้ว ก็ได้นิพพานในที่สุด

อ้างอิง : หนังสือหลักสูตรธรรมศึกษาชั้นตรี / สำนักพิมพ์เลียงเชียง / พ.ศ.๒๕๔๗

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

คนออก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ